

GAN

ALEF

BET

GIMMEL

DALET

HEE

WAW

GA JE MEE NAAR ISRAEL?

JELED-NIK Afdeling Onderwijs

Tekst: Henny van het Hoofd
Tekeningen: Marchien Mayer

Dit boekje is onderdeel van het landelijke JELED-NIK leerplan voor kinderen vanaf 4 jaar. Voor meer informatie: www.jeled.net of henny@nik.nl

© JELED-NIK Adeling Onderwijs - **J**ewish **E**uropean **L**earning **E**xperience **D**ot.net

Dit boek is van: _____

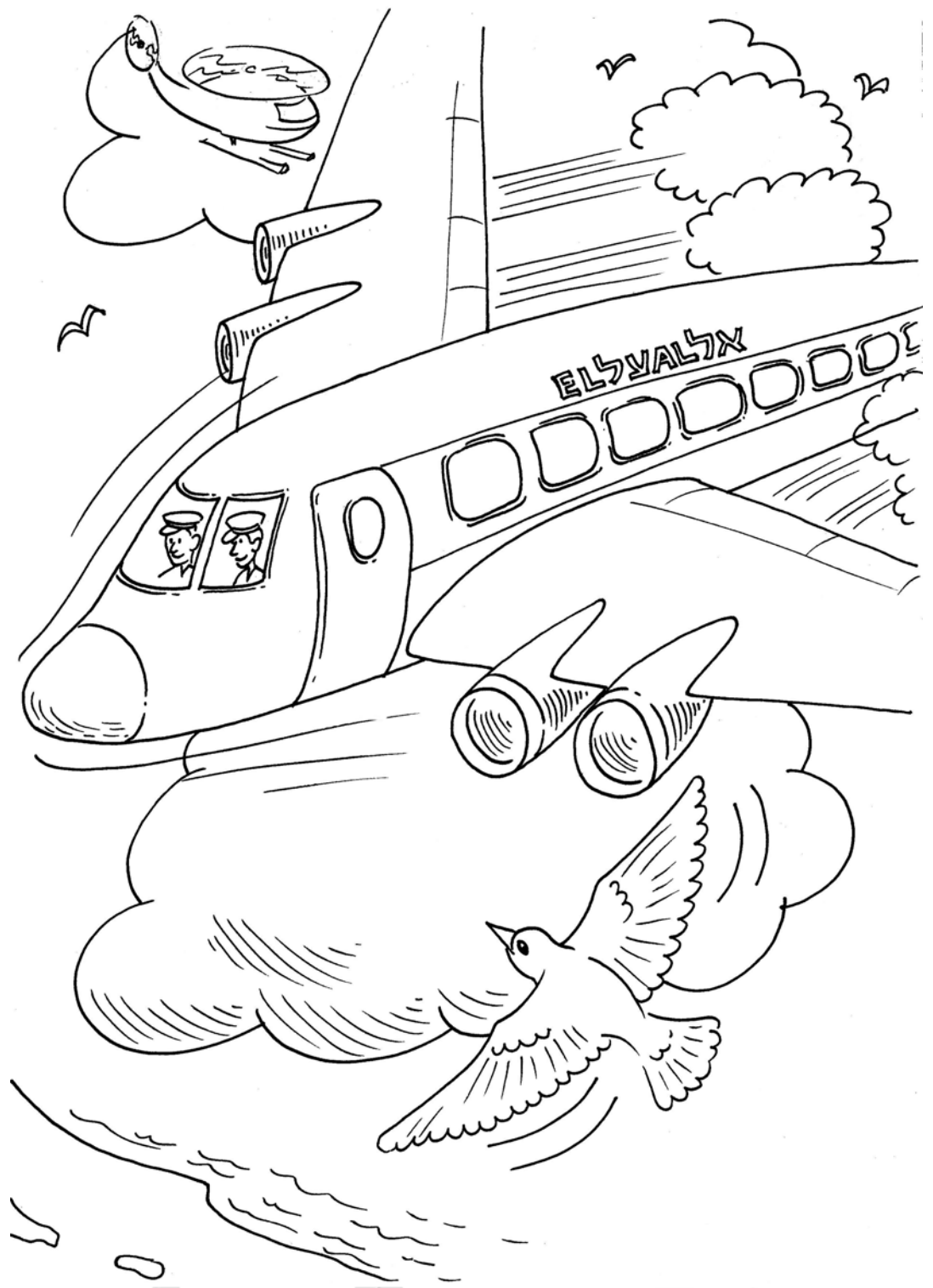
ש ל ם

sja!on!

De leukste manier om iets over Israël te leren is natuurlijk om er zelf naar toe te gaan. Daarom doen we in dit boek net alsof.

Dus: ga je met ons mee naar Israël?

Israël is hier ver vandaan. Daarom gaan we er met het vliegtuig naar toe.
Natuurlijk vliegen we El Al. We moeten een hele tijd in het vliegtuig
zitten, wel vier uur!

☺ *Teken lachende gezichten voor de raampjes van het vliegtuig*

We zijn er bijna!
Eerst zien we de zee,
en daarna vliegen we
al boven Israël.

Riemen vast, want
we gaan landen op
het vliegveld
Ben Goerion.
Dat ligt tussen Tel
Aviv en Jeruzalem.

☺ *Kleur het vliegtuig dat op
Ben Goerion is geland.*

ISRAEL

בְּרוּכִים הַבָּיִים

Beroechiem ha ba'iem: welkom!

We zijn er - Welkom in Israël!

In Israël wonen joden uit (bijna) alle landen van de wereld. Joden uit Zwitserland, joden uit Finland, joden uit Zweden... en natuurlijk ook uit Nederland!

Willkommen!

Tervetuloa!

Välkommen!

☺ Kleur de Nederlandse vlag

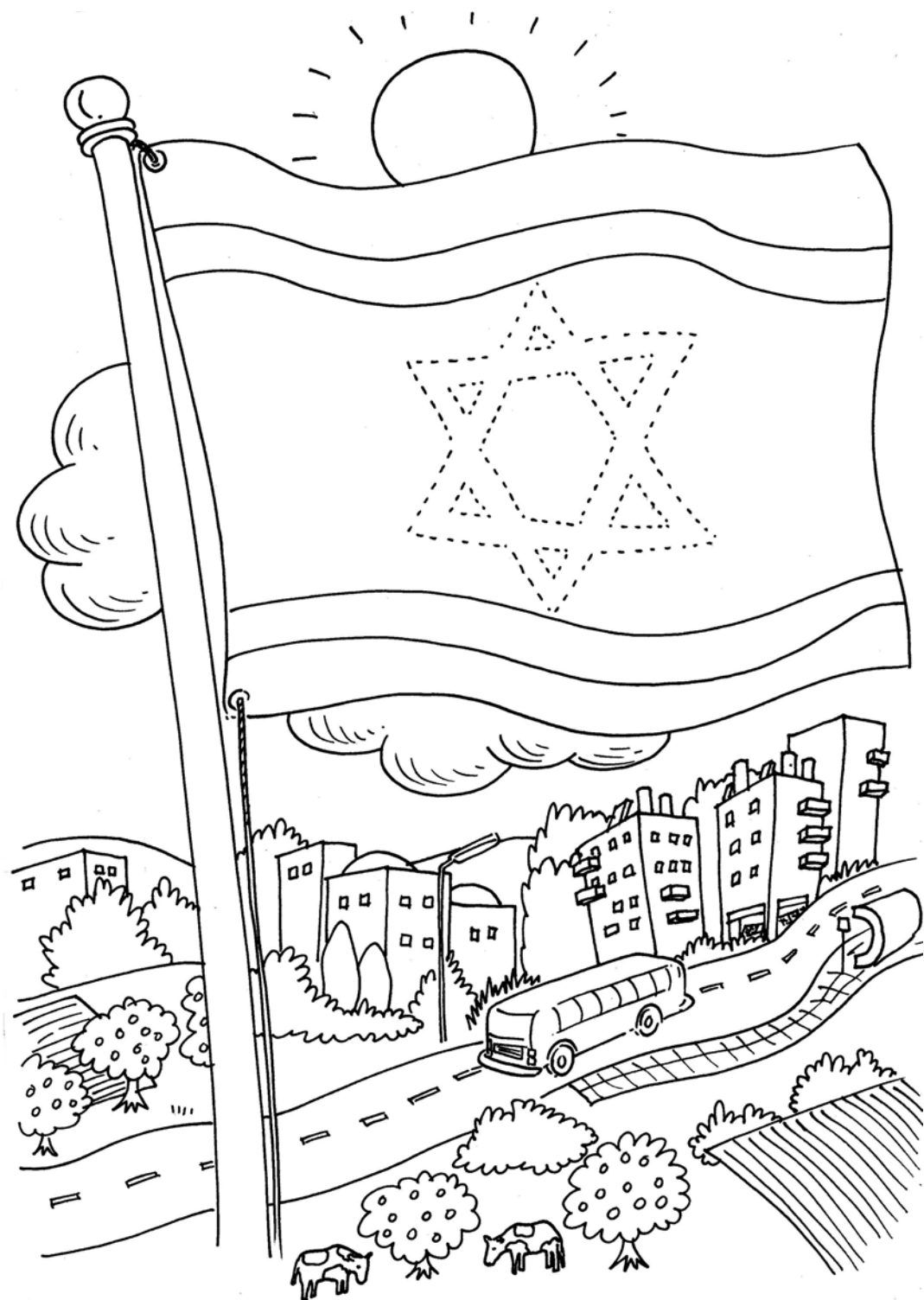
Schrijf 'Beroechiem ha ba'iem' in het Nederlands in het vakje.

Het Land Israël is al heel oud. Joden hebben er al duizenden jaren lang gewoond. Maar de Staat Israël is zo nog niet zo oud: die is van 1948.

Ieder jaar vieren we de verjaardag van de Staat Israël. Die dag heet Jom Ha'atsmaoet.

☺ *Reken uit hoeveel jaar Israël nu is. Schrijf dat getal op de kaarsjes. Kleur daarna deze verjaardagstaart voor Israël!*

Dit is de vlag van Israël. Die heb je vast wel eens eerder gezien! Hij heeft twee kleuren: blauw en wit. In het midden staat een mageen davied, een davidster.

☺ *Maak de vlag van Israël verder af en kleur hem in de goede kleuren.*

In Israël reizen veel mensen met de bus. Wij doen dat ook: op Ben Goerion is een busstation. Van daaruit gaan Egged-bussen naar allerlei plaatsen in Israël.

Stap maar in de bus naar Jeruzalem! De koffers, de tassen en de andere bagage gaat achter het luik onder in de bus.

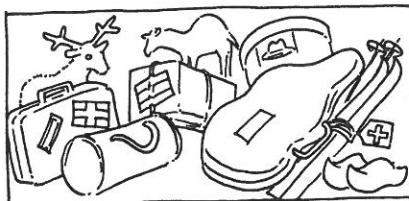
- ☺ *Plak de bagage van bladzijde 8a in het luik. Knip de Nederlandse letters uit en plak ze in de goede volgorde op de bus zodat je het woord 'Egged' krijgt.*

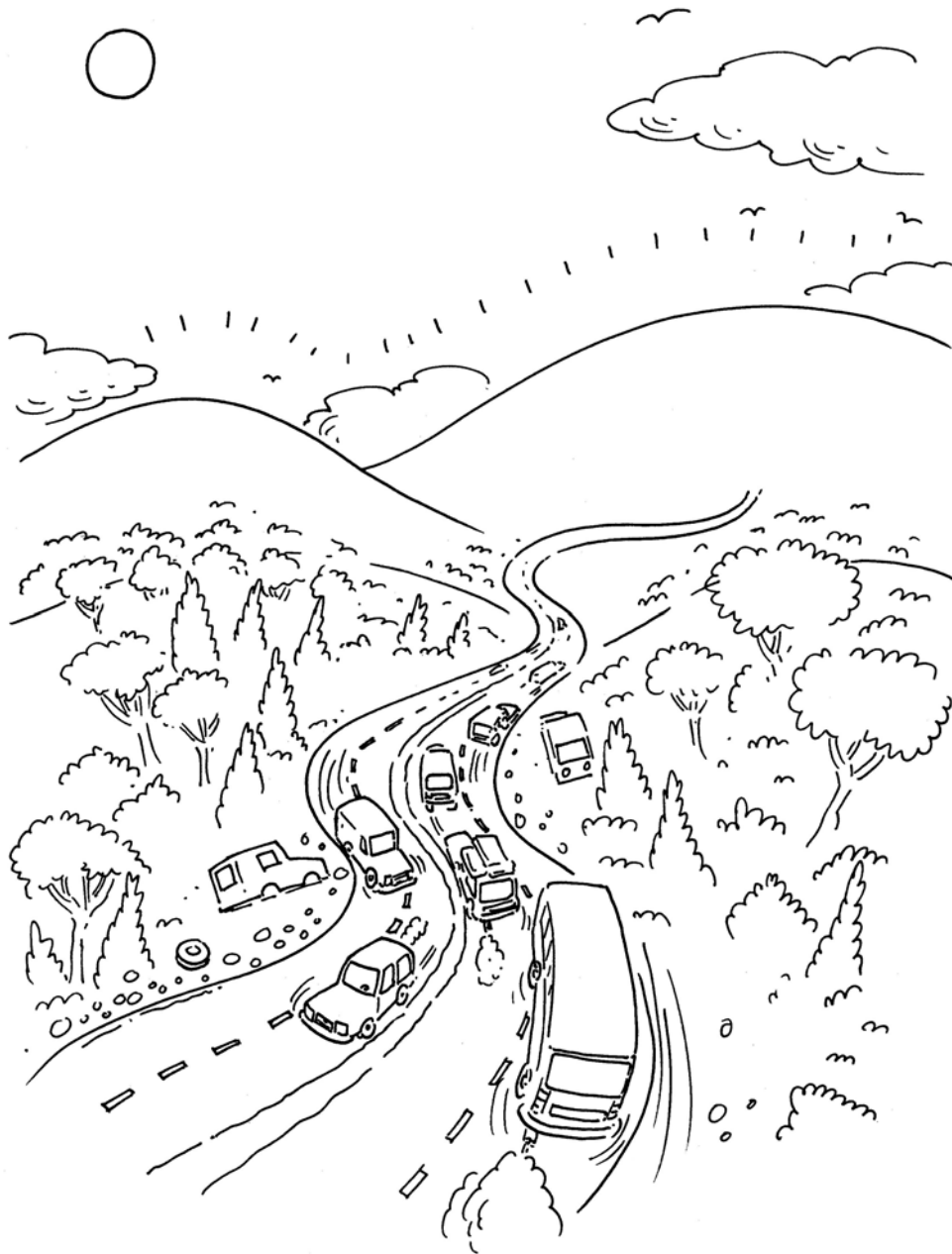
afknippen

- ☺ *Knip deze letters uit en plak ze in de goede volgorde op de bus, zodat er 'Egged' staat.*

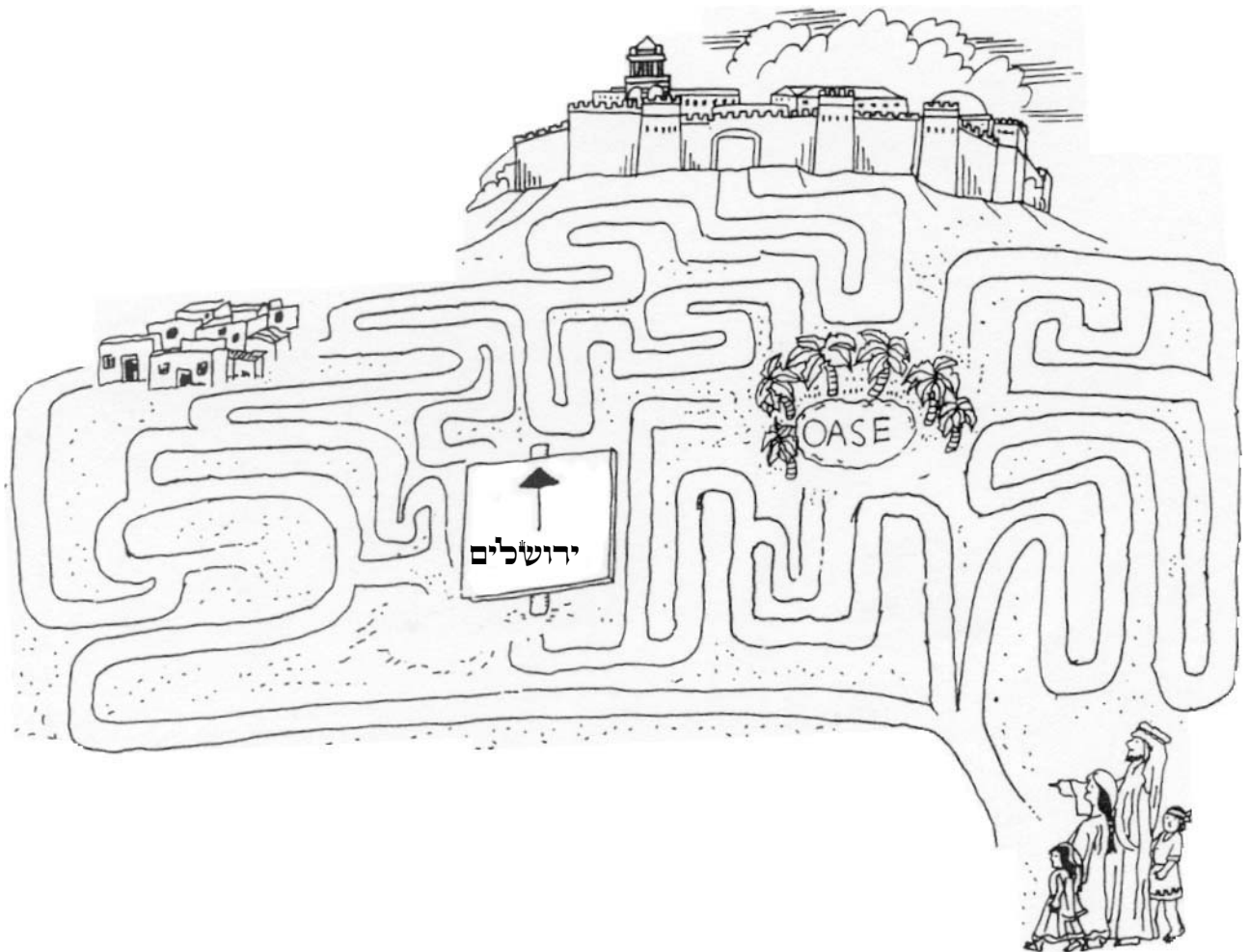
- ☺ *Knip de bagage uit. Plak de bovenste helft van dit blad tegen de achterkant van de vorige bladzijde. Plak daarna de bagage achter het luik van de bus op bladzijde 8.*

Jeruzalem (in Israël zeggen ze: Jeroesjalajiem) is de hoofdstad van Israël. Bijna alle huizen zijn gebouwd van lichtgele stenen, en als de zon ondergaat lijkt het net alsof de stad van goud is! Jeruzalem ligt in de bergen en vanaf Ben Goerion moet de bus een heel eind omhoog klimmen. Langs de kant van de weg zie je resten van tanks uit de Onafhankelijkheidsoorlog (1948).

☺ *Teken de gouden huizen van Jeruzalem in de verte.*

Jeruzalem is een heel oude stad. Hier zie je een tekening van lang geleden. Vroeger stond het Bet Hamikdasj, de Tempel, in Jeruzalem. Vooral op Pesach, Sjavo'e'ot en Soekot kwamen veel joden naar het Bet Hamikdasj toe, zoals deze familie.

- ☺ *Help de familie om de weg naar Jeruzalem te vinden.
Wat denk je dat er op het bordje staat?*

Het Bet Hamikdasj is lang geleden verwoest, maar een stukje van een van de muren staat er nog. Dat is de Kotel, de Klaagmuur.

De Kotel is een heel bijzondere plaats. Tussen de stenen van de muur zie je allerlei briefjes. Op die briefjes staan wensen en gebeden.

☺ *Schrijf een wens voor Israël op dit briefje*

De Kotel vind je in het oude gedeelte van Jeruzalem: de Oude Stad. In de smalle straatjes van de Oude Stad is de sjoek, de markt.

In de sjoek kun je van alles kopen.

Sinaasappels
Paraplu
Tapijt
Tas
Rozen
Sla

© Zoek de dingen van het boodschappenlijstje in de tekening en kleur ze:

In het nieuwe gedeelte van Jeruzalem is ook een heleboel te zien, zoals het gebouw van de Knesset met de grote menora of het Israël Museum, waar je allerlei dingen kunt zien die in Israël zijn opgegraven. Het Hadassa ziekenhuis heeft heel mooie ramen, die gemaakt zijn door de beroemde joodse schilder Marc Chagall.

☺ *Kleur een van de ramen van het Hadassa ziekenhuis.*

1 = zwart 2 = rood 3 = geel 4 = groen 5 = blauw

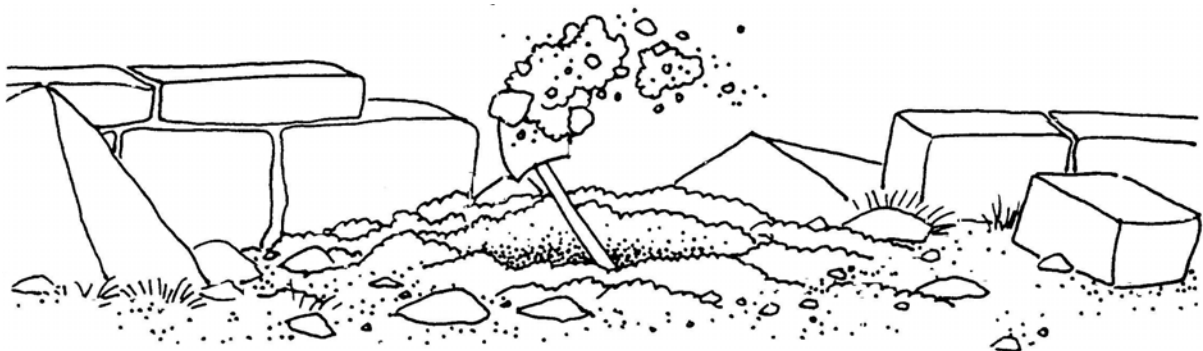

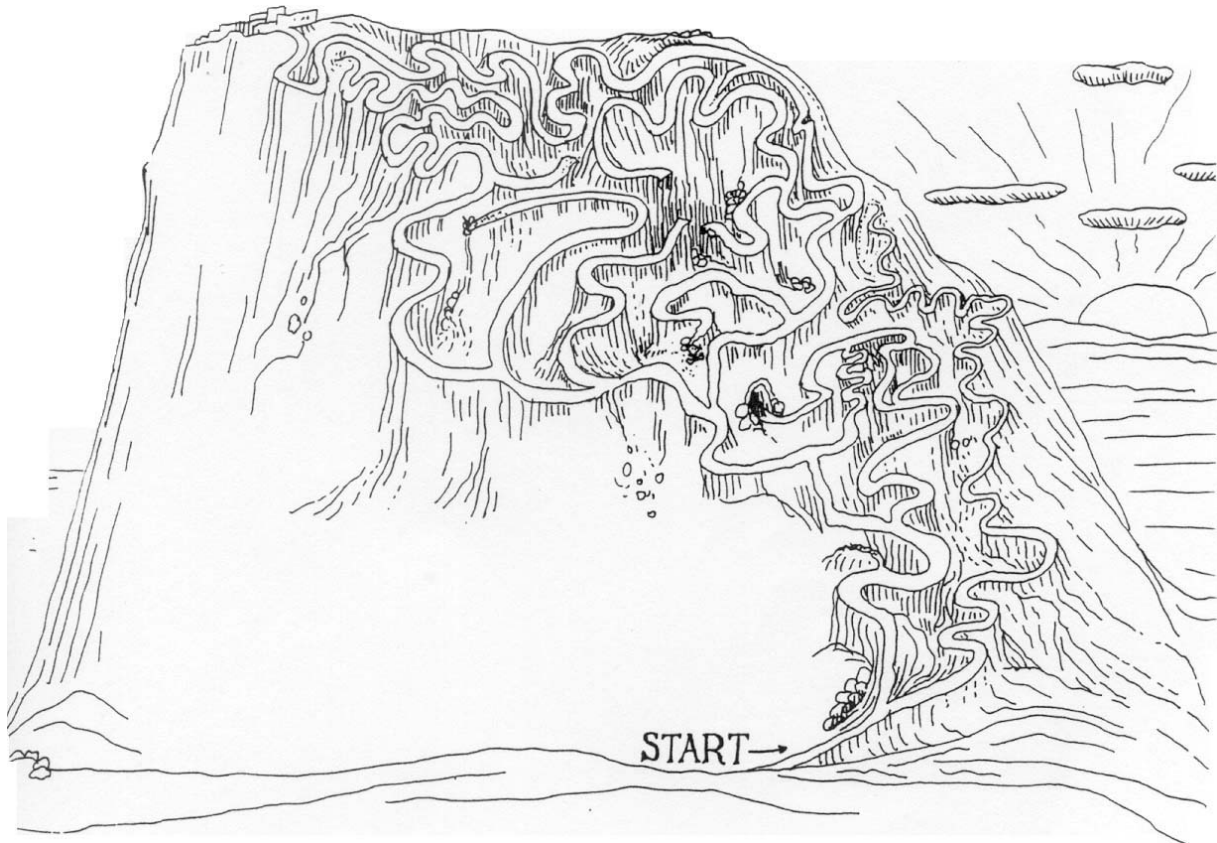
Stap weer in de bus, dan gaan de rest van Israël bekijken. We rijden naar het zuiden, naar de Negev woestijn. Onderweg stoppen we bij de Dode Zee.

De Dode Zee is zo verschrikkelijk zout dat er geen vissen of andere dieren kunnen leven. Door het vele zout in het water kun je niet verdrinken: je blijft altijd drijven! De modder is heel goed voor je huid.

In Qumran (spreek uit: Koemran), vlakbij de Dode Zee, zijn kruiken gevonden. In die kruiken zaten rollen perkament (dat is een soort papier) met Ivriet er op. Ze zijn heel oud, wel 2000 jaar, en we noemen ze de 'Dode Zee Rollen'. Ze worden bewaard in het Israël Museum in Jeruzalem, in een speciale ruimte die in de vorm van een kruik is gebouwd.

- ☺ *Op bladzijde 15a zie je de scherven van een kruik en stukken perkament. Knip ze uit en plak de scherven en de stukken hier onder weer aan elkaar:*

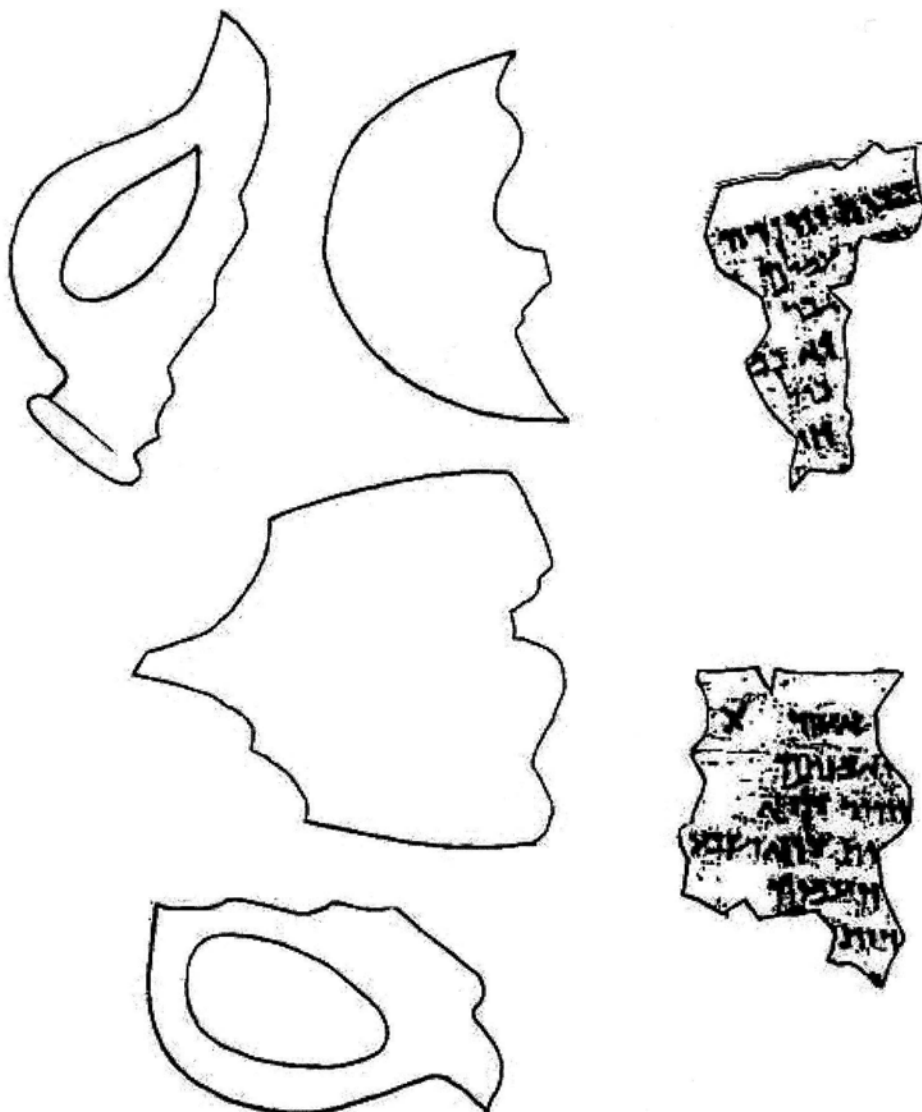

Vanaf de Dode Zee reizen we verder naar Massada. Massada ligt op een berg middenin de woestijn. Lang geleden vocht hier een dappere groep joden tegen de Romeinen.

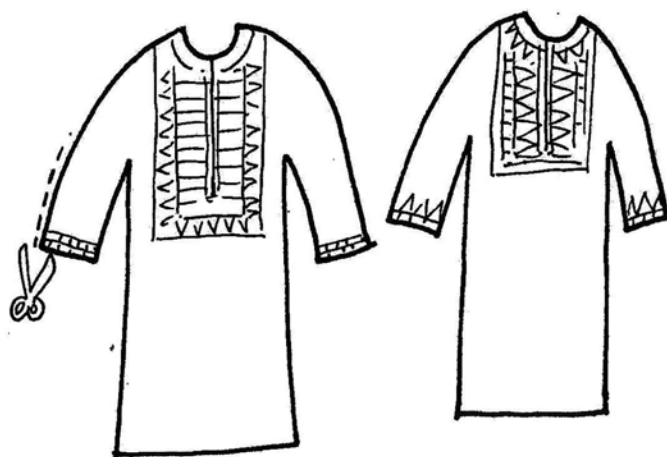
Er is een kabelbaan naar de top, maar je kunt ook zelf de berg beklimmen. Omdat het in de woestijn meestal erg heet is, kan dat alleen vroeg in de morgen. Het pad dat naar Massada gaat heet 'slangenpad' omdat het erg kronkelig is.

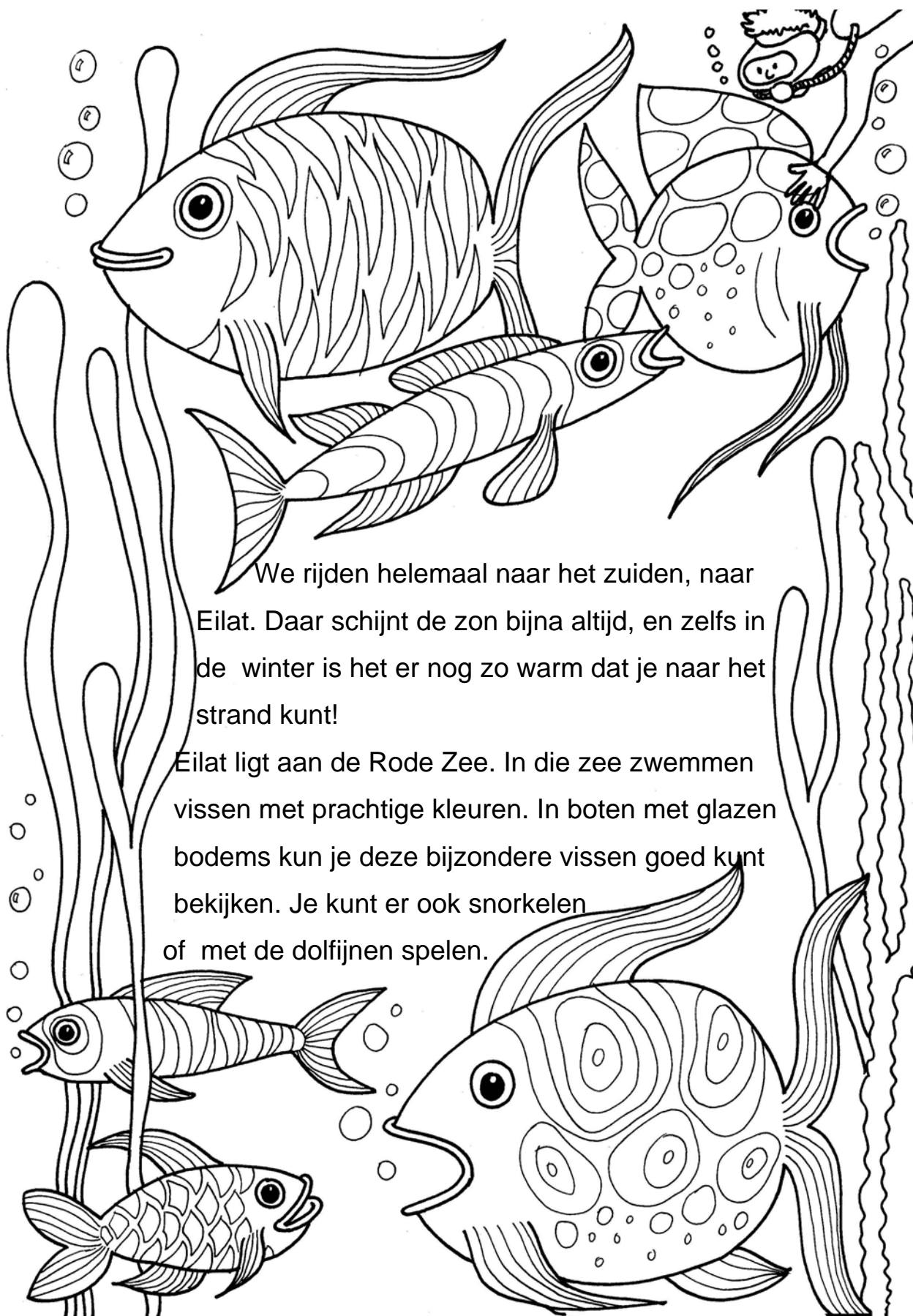
☺ *Klim naar de top van de berg langs het Slangenpad*

- ☺ *Knip de scherven van de kruik uit en plak hem weer in elkaar op bladzijde 15. Plak ook het perkament aan elkaar.*

- ☺ *Knip deze jassen uit en plak ze aan de hangertjes op bladzijde 19*

We rijden helemaal naar het zuiden, naar Eilat. Daar schijnt de zon bijna altijd, en zelfs in de winter is het er nog zo warm dat je naar het strand kunt!

Eilat ligt aan de Rode Zee. In die zee zwemmen vissen met prachtige kleuren. In boten met glazen bodems kun je deze bijzondere vissen goed kunt bekijken. Je kunt er ook snorkelen of met de dolfijnen spelen.

© Geef deze vissen net zulke mooie kleuren als de echte in Eilat

Vanaf Eilat nemen we de bus naar het noorden. We rijden door een woestijn, de Negev.

☺ Teken een rondje om alles wat we onderweg in de woestijn niet zien

In de Negev ligt Beersjeva. Dat is een heel oude stad.

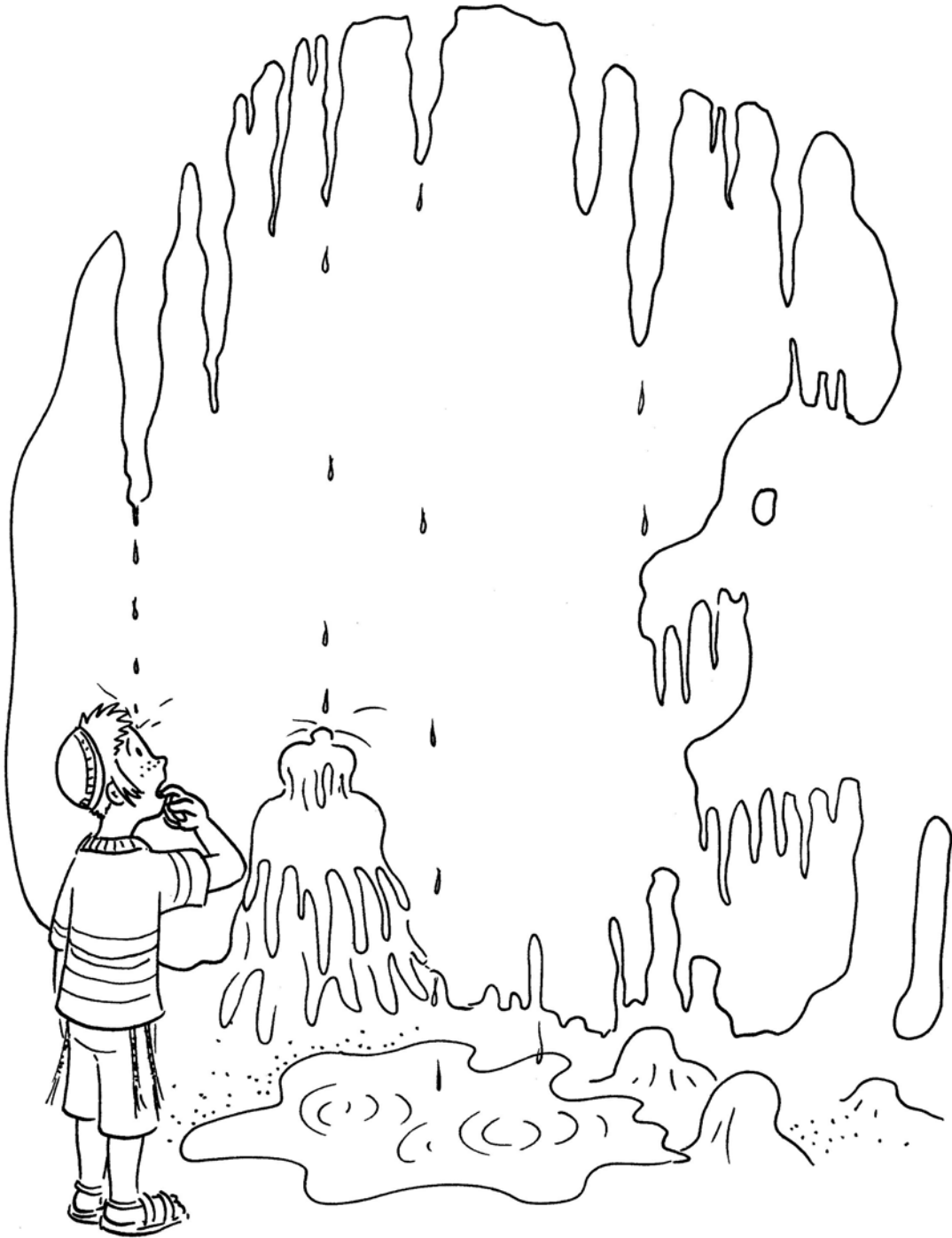
Op donderdag is er altijd een hele leuke markt. Dan komen de mensen die in de woestijn wonen allerlei dingen in Beersjeva kopen en verkopen: geiten, tenten, dadels en nog veel meer!

☺ *Hier zie je de markt in Beersjeva. Teken wat je daar nog meer kunt kopen in de manden en in de bakken.*

Knip de jassen op bladzijde 15a uit en plak ze aan de hangertjes.

Nadat we allerlei leuke dingen hebben gekocht in Beersjeva gaan we naar Rechovot. Onderweg komen we langs Sorek. Daar stappen we uit om de beroemde druipsteen-grot te bezoeken. De stenen in de grot hebben allerlei rare vormen. Soms lijken ze op een mens of op een dier.

☺ *Teken nog een andere steen met een grappige vorm in de grot*

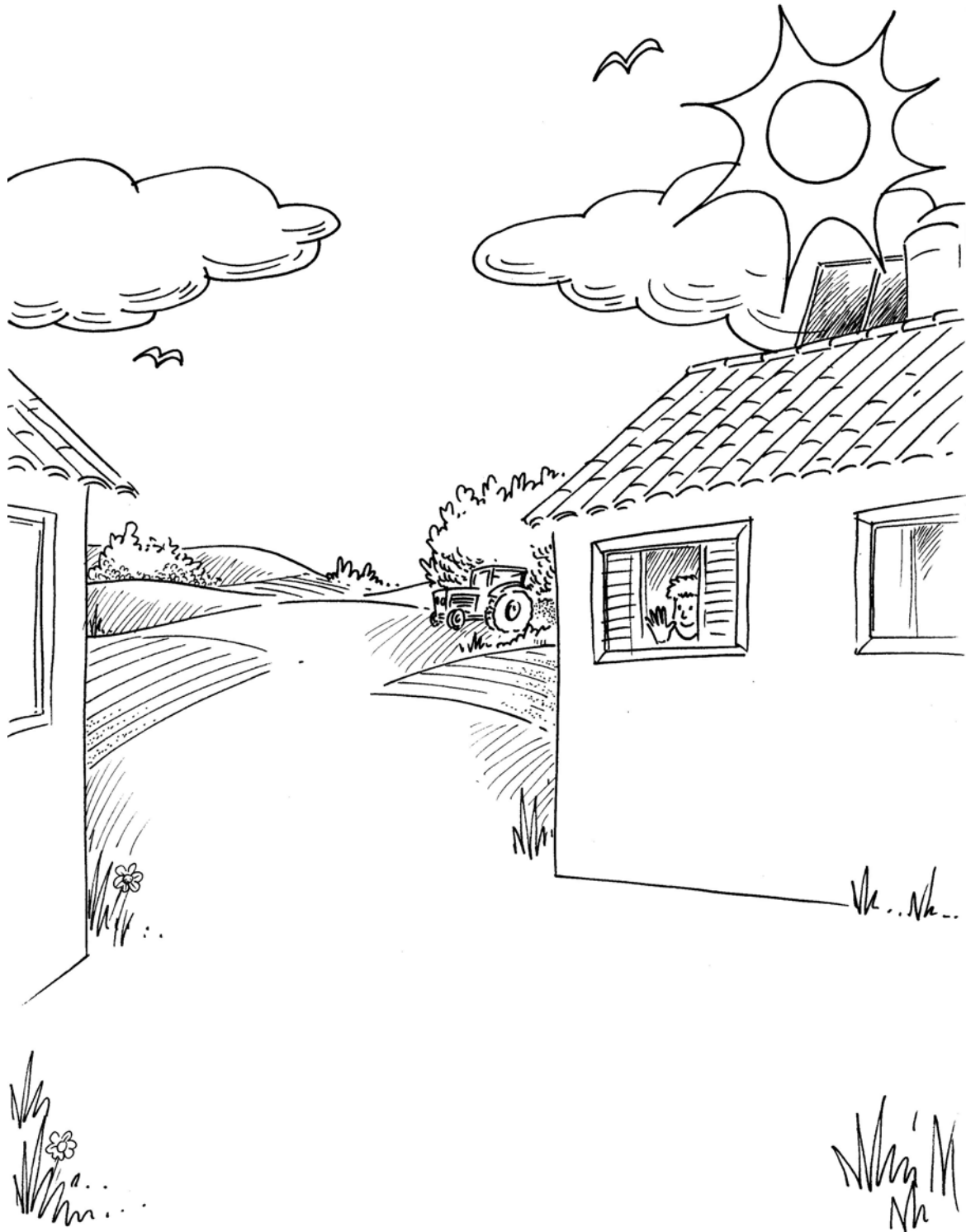
Van Sorek gaan we naar de moderne stad Rechovot. In Rechovot is het Weizman Instituut. Daar proberen geleerde mensen manieren te vinden om bomen en planten beter te laten groeien.

In Israël regent het maar heel weinig, en daardoor is er niet zoveel water. Door heel Israël liggen pijp-leidingen waarmee water naar de woestijn gebracht wordt. Waar het vroeger droog en kaal was, groeien nu prachtige bomen en planten.

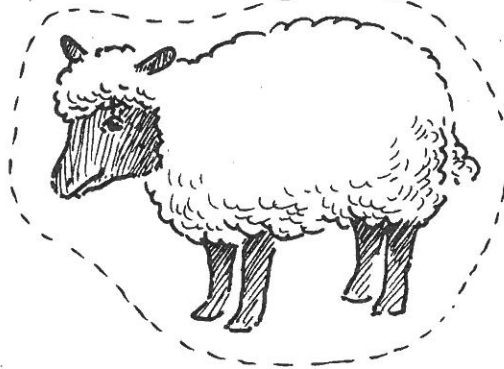
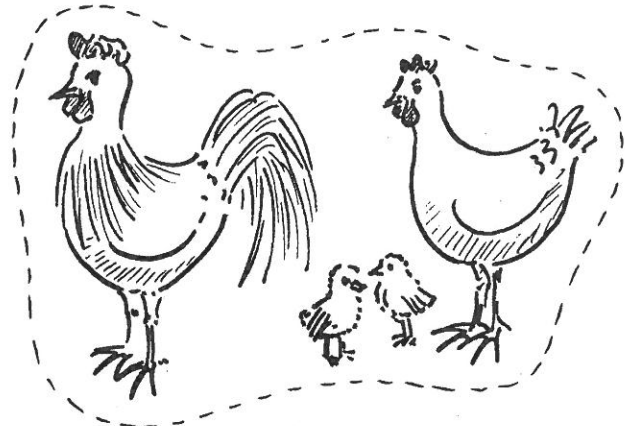
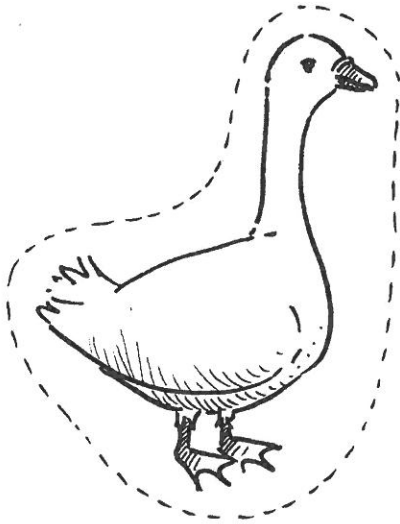
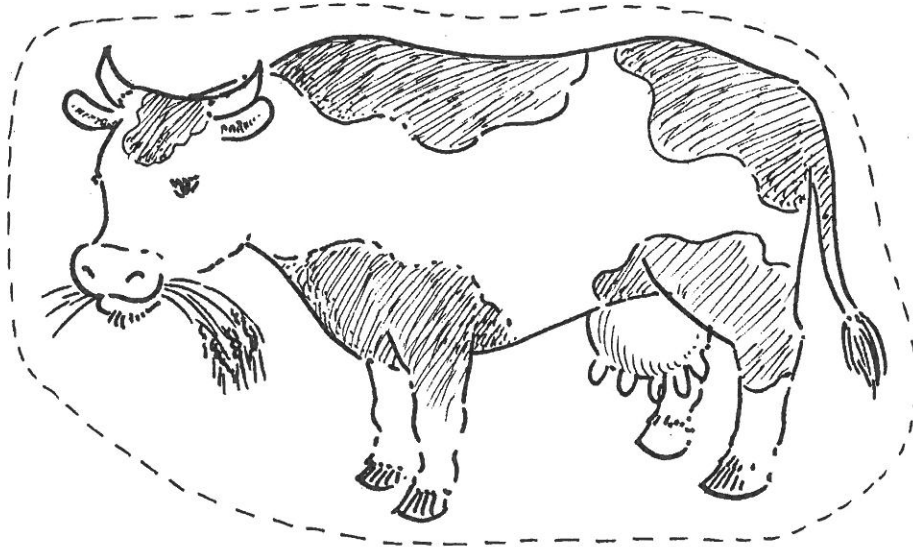
☺ *Hier zie je twee bomen. De ene boom krijgt water, en de andere niet. Teken takken en bladeren aan de bomen, en laat het verschil zien tussen de boom die veel water krijgt en de boom die (bijna) geen water krijgt.*

Vanaf Rechovot nemen we de bus naar het noorden. We komen langs Beth Alfa. Beth Alfa is een kibboets. Een kibboets is een soort dorp. De mensen die er wonen werken op het land, in de stallen of in de fabriek. Ze krijgen daar geen geld voor, maar een huis, kleren en eten.

☺ *Kleur de dieren op bladzijde 22a en knip ze uit. Plak ze daarna in de kibboets.*

- ☺ *Kleur deze dieren, knip ze uit en plak ze in de kibboets op bladzijde 22.
Scheur de rest van dit blad voorzichtig uit het boek.*

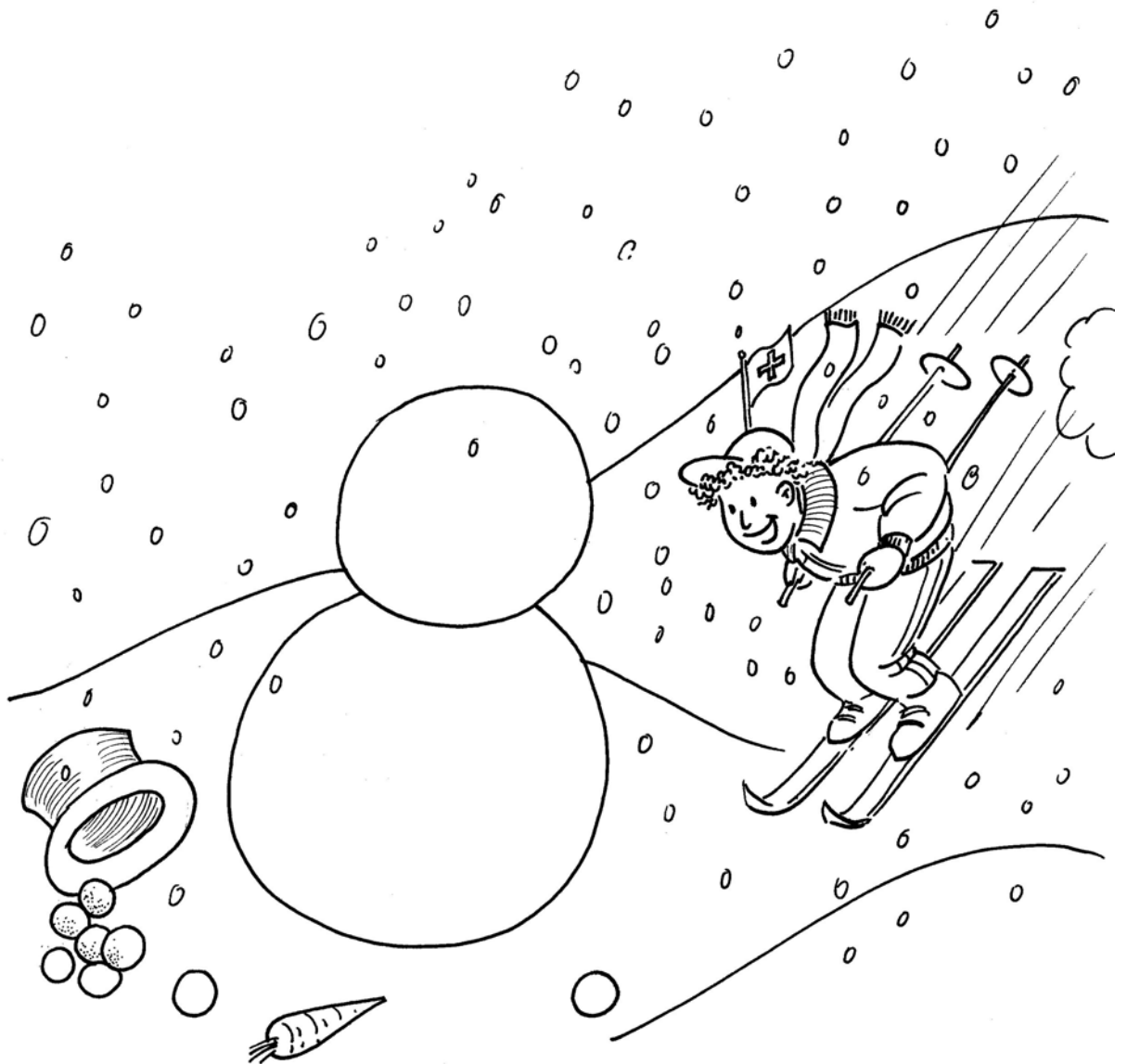

Van Beth Alfa gaan we nog verder naar het noorden van Israël. We komen langs een prachtig meer: Jam Kinnèret. Je kunt er zeilen, zwemmen, roeien en lekker aan het water spelen.

☺ *Wat denk je dat er gebeurd is? Schrijf er een verhaaltje over:*

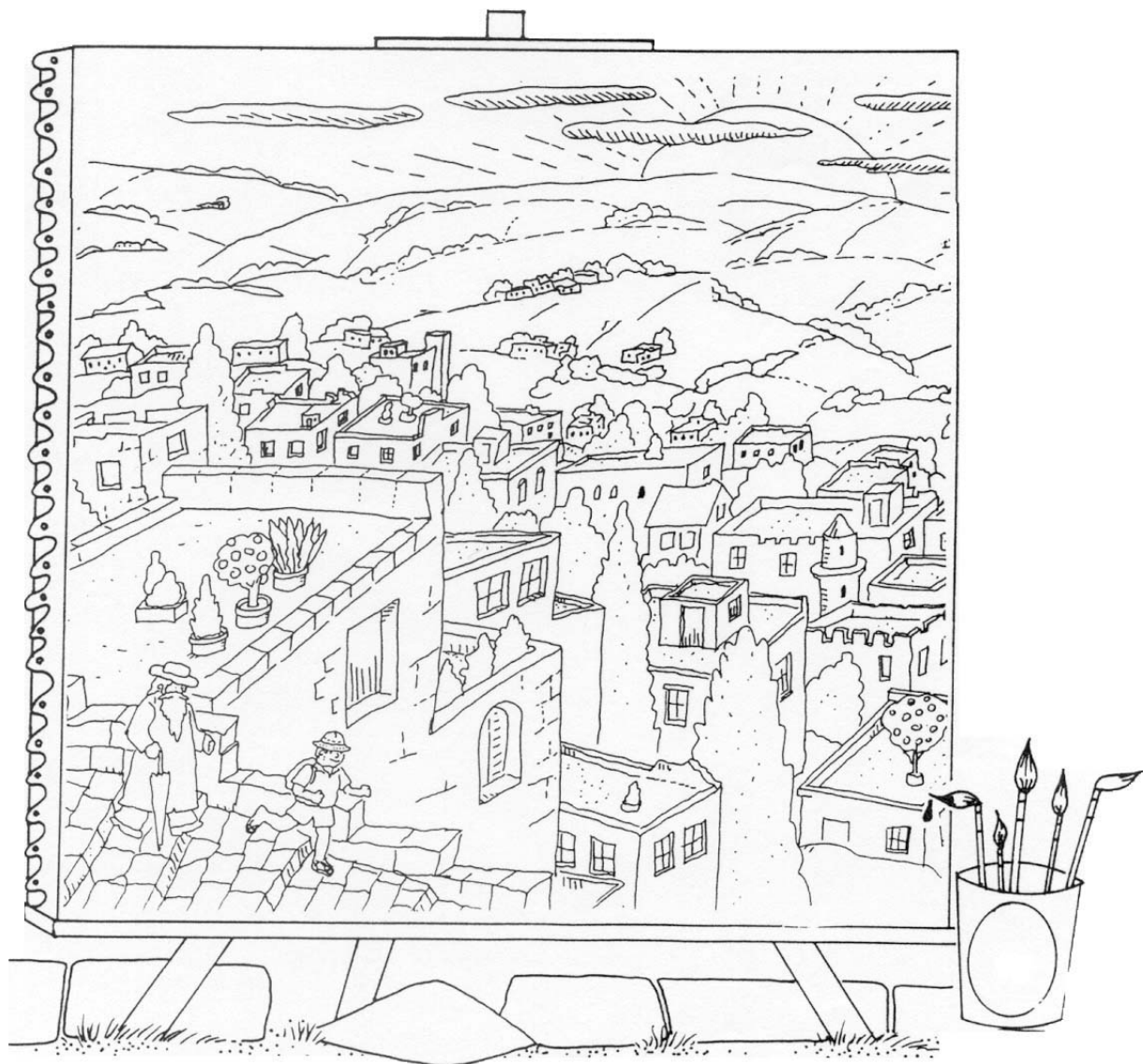
Helemaal in het noorden van Israël, in de Golan, ligt de berg Hermon (Chermon). Het is de hoogste berg van het land, en in de winter ligt er altijd sneeuw. Veel mensen gaan er dan skieën of sneeuwballen gooien, omdat dat meestal de enige plaats in Israël is waar dat kan.

☺ *Maak de sneeuwpop af en teken nog meer kinderen die aan het skieën of aan het sneeuwballen gooien zijn.*

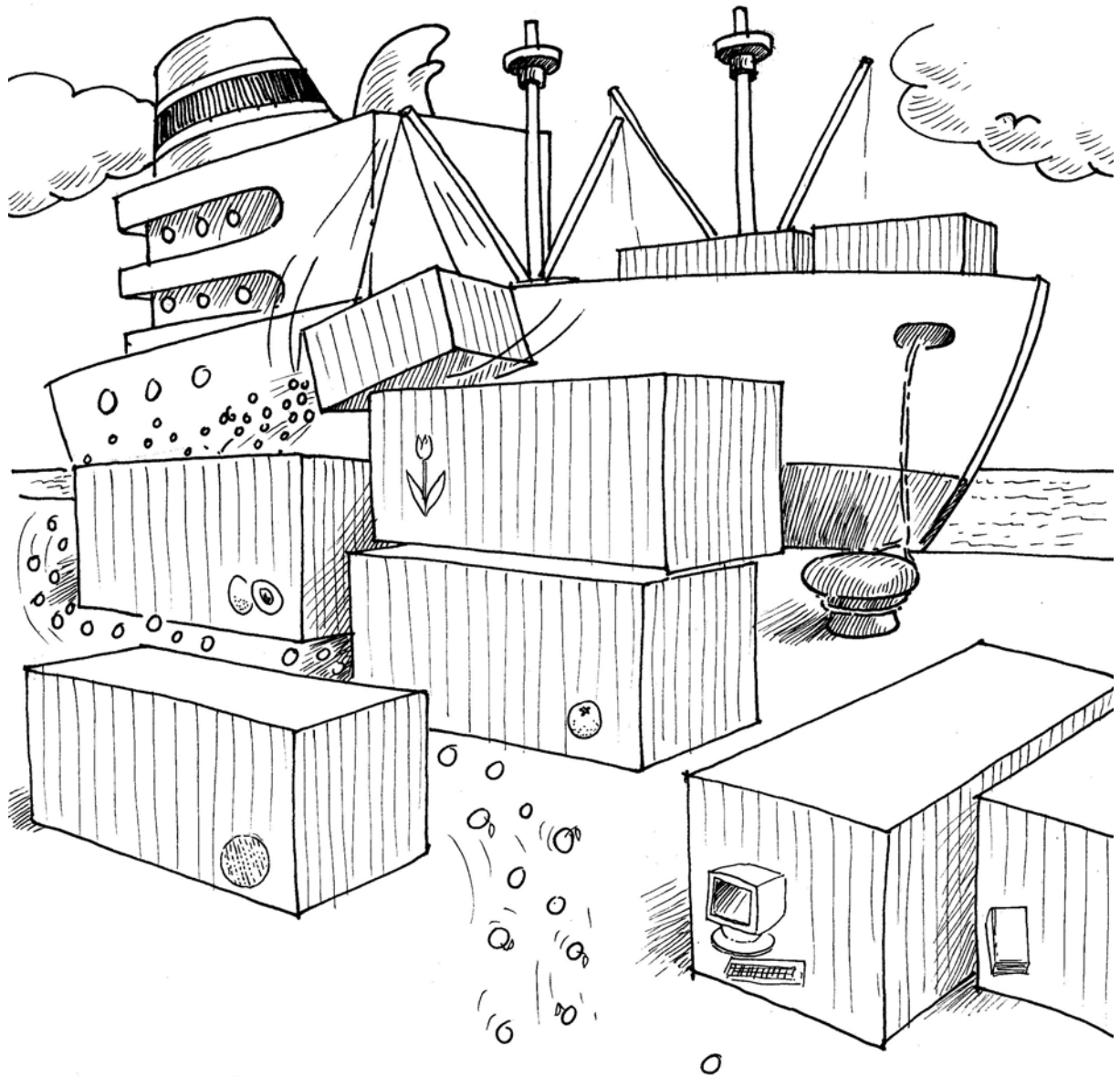
Als de sneeuwpop af is gaan we weer verder. We komen in Tsfat, een klein stadje dat in de bergen ligt. Je hebt er een prachtig uitzicht op de omgeving.

Wist je dat Lecha Dodie, dat we zingen wanneer sjabbat begint, in Tsfat geschreven is? Tegenwoordig wonen er veel kunstenaars in Tsfat die hele mooie dingen maken. In iedere straat vind je wel een kunstgalerie of een pottenbakker.

☺ *Dit schilderij van Tsfat heeft een van de kunstenaars gemaakt.
Jij mag het inkleuren!*

Van Tsfat gaan we naar Haifa. De stad Haifa is gebouwd op een berg, de Carmel. Haifa ligt aan de Middellandse Zee, en het heeft een belangrijke haven. Vanuit de haven van Haifa vertrekken schepen die produkten uit Israël over de hele wereld vervoeren.

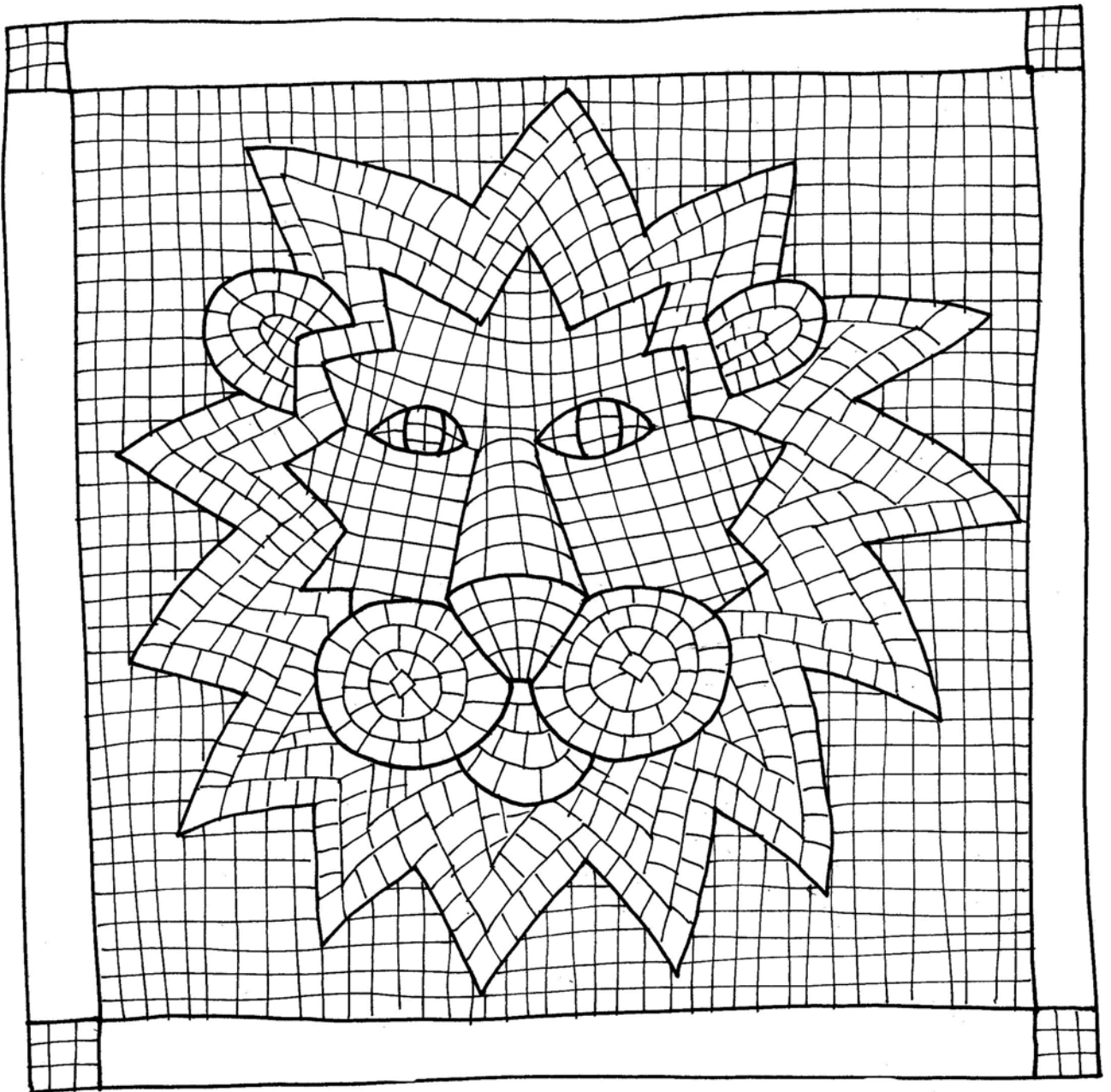

☺ *In deze dozen zitten allerlei dingen die vanuit Israël naar andere landen worden gestuurd.*

Kun je er drie van noemen?

1. _____
2. _____
3. _____

We verlaten Haifa en rijden langs de zee naar Caesarea (See-sa-ree-ja). In Caesarea stonden lang geleden mooie huizen en paleizen. De vloeren waren versierd met mozaïek: dat zijn kleine gekleurde steentjes die samen een tekening vormen. Op het strand van Caesarea kun je deze kleine mozaïek steentjes vaak vinden.

☺ *Kleur de stenen van deze mozaïek vloer, zodat je de tekening goed kunt zien.*

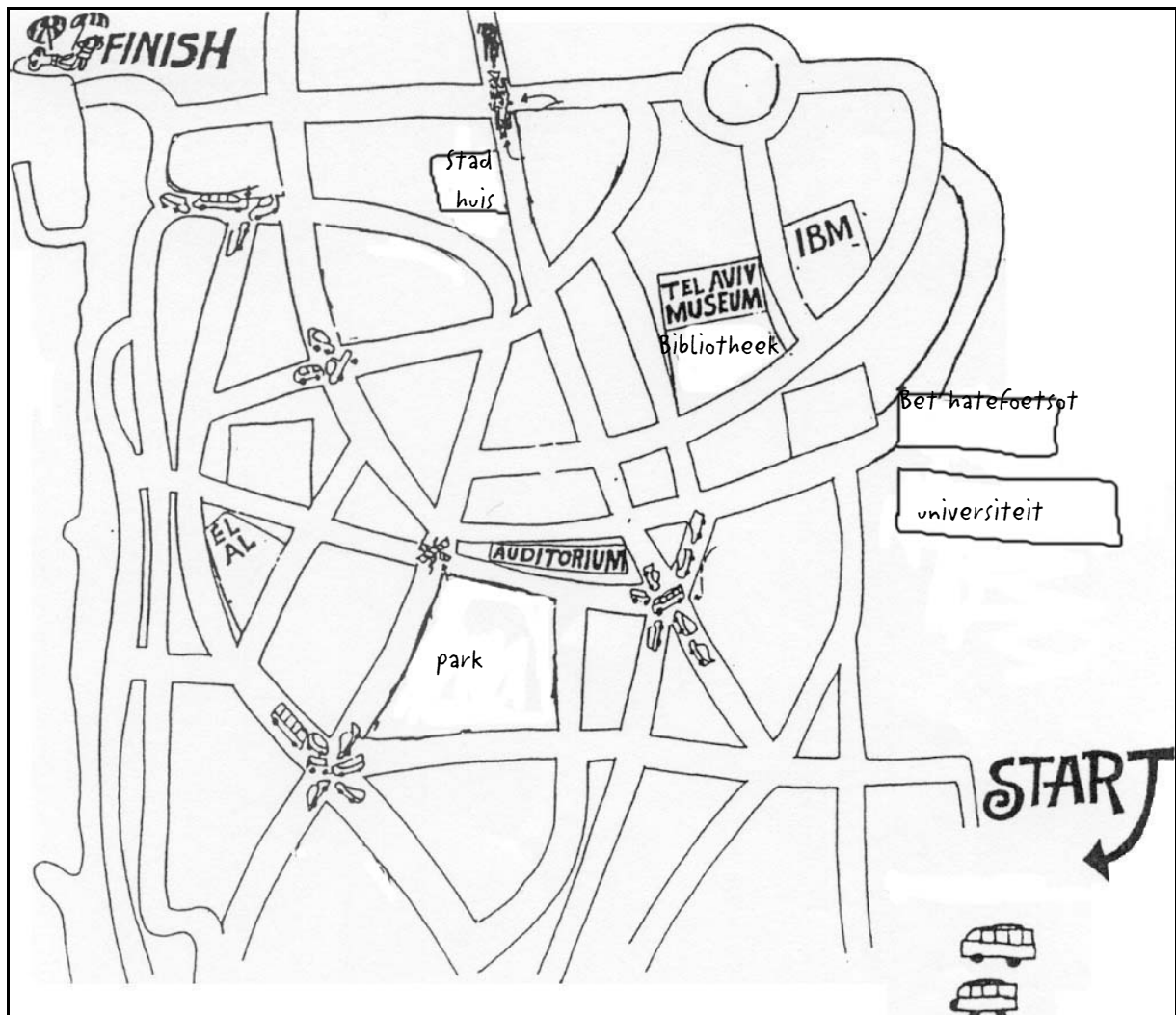
Dichtbij Caesarea ligt de stad Netanya. Netanya heeft een mooi, gezellig strand met allerlei restaurantjes. Er staan ook veel hotels voor de toeristen die naar Netanya komen om van de zon en de zee te genieten. In Netanya zijn veel diamant-slijperijen. Van ruwe diamanten worden schitterende stenen geslepen. Daarna worden er mooie, maar heel dure sieraden van gemaakt.

☺ *Teken een mooie ketting met een diamant*

Van Netanya gaan we naar Tel Aviv. Dat is een nieuwe stad. Het is er meestal erg druk. Een beroemde straat in Tel Aviv is de Dizengoff, waar veel winkels en terrasjes zijn. Tel Aviv ligt aan zee, en heeft heel mooie stranden. Ook Bet Hatefoetsot is de moeite waard om naar toe te gaan. Het is een museum waar je van alles kunt leren over de geschiedenis van het joodse volk in allerlei landen. Je ziet er ook dingen uit Nederland.

☺ Hier zie je een plattegrond van Tel Aviv. Kun je de weg vinden van het busstation naar het strand zonder dat je vastloopt in het verkeer?

Jammer, maar onze vakantie in Israël is afgelopen. We gaan weer terug naar het vliegveld Ben Goerion. Maar we komen er vast nog wel heel vaak terug!

שָׁלוֹם וְלֵהִיטְרוֹת

Sjalom oe lehitra'ot - Dag en tot ziens!